

Expediente IET: P-22-735
Proxecto: Parque eólico San Cristovo
Concellos: Monterroso e Taboada (Lugo)
Promotor: Enel Green Power España, S.L.

INFORME DE IMPACTO E INTEGRACIÓN PAISAXÍSTICA

De acordo co artigo 37.1 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, e co artigo 11.3 da Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia, con data do 25/10/2022 o Servizo de Enerxía e Minas de Lugo da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación, somete a informe do Instituto de Estudos do Territorio (IET) documentación relativa ao proxecto Parque eólico San Cristovo.

1. Marco legal:

Consonte co artigo 15 da Lei 1/2021, do 8 de xaneiro, de ordenación do territorio de Galicia, e co artigo 28 do Decreto 244/2011, do 29 de decembro (modificado polo Decreto 42/2019, do 28 de marzo), o Instituto de Estudos do Territorio (IET) é o órgano competente para emitir este informe en materia de paisaxe, de acordo co que para tal efecto establecen os artigos 32 e 33 do Regulamento para o desenvolvemento da Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia, aprobado polo Decreto 96/2020, do 29 de maio (RLPPG).

En desenvolvemento da Lei 7/2008 aprobáronse o Catálogo das paisaxes de Galicia (Decreto 119/2016, do 28 de xullo) e as Directrices de paisaxe de Galicia (Decreto 238/2020, do 29 de decembro).

De acordo co artigo 11.1 da Lei 7/2008, todos os proxectos que deban someterse a declaración de impacto ambiental deberán incorporar no estudo de impacto ambiental un estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP), como documento específico no que se avaliarán os efectos e impactos que o proxecto poida provocar na paisaxe e as medidas de integración paisaxística propostas. O contido do EIIP debe axustarse ao disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do RLPPG.

2. Descrición do proxecto e contido do estudo de impacto ambiental:

A documentación que se somete a informe é o estudo de impacto ambiental (asinado o 11/02/2022).

O proxecto consiste na construción do parque eólico San Cristovo, de 28 MW, composto por 6 aeroxeradores, a súa infraestrutura asociada (camiños de acceso e servizo, plataformas de montaxe, gabias para a rede eléctrica e de comunicacións, subestación transformadora, edificios auxiliares e torre meteorolóxica). Dos aeroxeradores 4 terán unha potencia nominal



de 5,2 MW, 1 de 6 MW, e 1 de 2 MW cunhas alturas de buxa que oscilan entre os 80 e os 102,5 metros e diámetros de rotor que van dos 114 e os 170 metros. A subestación terá unha planta de 5250 m² na que se prevé a construción de 4 edificios; control (10x6 m²), celas (5,65x6 m²), operación e mantemento (21,6x10 m²), grupo electrógeno (2,99x6 m²), e residuos (6,07x6 m²). Os paramentos exteriores confórmanse mediante muros de termoarcilla con aplacado de pedra e a carpintería de aluminio lacado. As cubertas se executarán tella de formigón. A rede de vías interiores ao parque ten unha lonxitude total de 12,6 km.

O estudo de impacto ambiental inclúe un EIIP, anexo III (asinado o 11/02/2022).

3. Características da paisaxe afectada polo proxecto:

De acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia, o lugar no que se proxecta a actuación localízase nas grandes áreas paisaxísticas das Chairas e Fosas Luguesas e Galicia Central, nas comarcas paisaxísticas de Terra de Chantada e a Ulloa, respectivamente.

As áreas de especial interese paisaxístico (AEIP) máis próximas son a AEIP-07-22 Montes de Vacaloura e a AEIP-05-01 Río Miño, localizadas en dirección norte e sueste a uns 2 km e 5 km respectivamente do parque. En relación aos miradoiros, o do Alto de San Cristovo se atopa no centro do parque a uns 270 metros do aeroxerador SC03. Un pouco máis afastados do parque, a uns 8 km ao noroeste e norte, atópanse respectivamente a AEIP-07-21 Alto Ulla e o Camiño Francés a Santiago.

Os aeroxeradores do parque dispóñense dispersos nos cordais e abas do Coto de San Cristovo, O Castelo e Altos da Zanca. Trátase dunha contorna de relevo ondulado de serras que se van alternando con vales escavados por cursos fluviais de diversa entidade, vertendo augas a meirande parte deles ao río Ulla. As serras aparecen ocupadas principalmente por piñeiros, matogueiras e cultivos forraxeiros. Nos vales configúrase unha característica paisaxe agrícola composta por un mosaico de parcelas dedicadas a prados e cultivos delimitadas por valados e sebes vexetais, entre as que se intercalan bosquetes de vexetación autóctona, formacións que adquiren una densidade importante ás beiras das canles fluviais. Os núcleos rurais son numerosos, de escasa entidade e diseminados, destacando entre os de maior poboación os núcleos de Monterroso, Taboada e Antas de Ulla. As principais vías de comunicación próximas ao proxecto son a estrada nacional N-540 e a autonómicas LU-212.

4. Análise do EIIP, dos efectos do proxecto sobre a paisaxe e das medidas de integración paisaxística:

O EIIP consta dunha caracterización da paisaxe que inclúe un cálculo de conchas visuais; unha valoración da paisaxe; unha descrición das características básicas do proxecto; unha valoración dos impactos; as medidas de integración paisaxística adoptadas. Non incorpora a xustificación do cumprimento das determinacións das directrices de paisaxe.

O proxecto provocará unha intrusión visual vinculada á presenza dos aeroxeradores en zonas elevadas, o que lle confire unha alta visibilidade debido á súa posición dominante no relevo, nunha contorna de marcado carácter forestal.

Respecto ás posibles afeccións aos elementos do Catálogo das paisaxes cabe indicar que o parque se sitúa na contorna do miradoiro de San Cristovo afectando fortemente ás súas panorámicas de 360°, pois quedará rodeado polos aeroxeradores na meirande parte da súa apertura visual. Feito que non resulta acorde ao disposto na directriz de paisaxe DX.26 epígrafes a) e c).

Outros impactos visuais significativos produciranse debido á escasa distancia existente entre as infraestruturas do parque e os núcleos rurais, posto que existen numerosos





asentamentos de poboación situados a menos dun quilómetro. Os núcleos de maior entidade como Monterroso e Taboada localízase, respectivamente, a uns 4,5 km ao noroeste e 3,3 km ao sur dos aeroxeradores. No caso dos núcleos situados ao norte e leste do parque, a incidencia visual verase moi agravada pola existencia doutros tres parques en tramitación nun radio de 4 km (PE As Lúas, PE Vacaloura e PE As Seixas).

Para todos estes efectos, o conxunto de medidas de integración paisaxística resultan insuficientes e non se axustan ás determinacións da directrices de paisaxe.

5. Conclusión:

O principal impacto paisaxístico deste proxecto será a incidencia visual producida polos aeroxeradores, que pola súa forma e altura, serán visibles desde unha ampla extensión de terreos e a longas distancias; esta incidencia perdurará no tempo durante o período en que estean instalados os aeroxeradores, e verase incrementada polo efecto sinérxico derivado da presenza doutros parques eólicos na contorna. Neste caso, cabe destacar o impacto sobre as panorámicas do miradoiro do Alto de San Cristovo. Aínda que non é viable ocultar ou apantallar os aeroxeradores desde a maioría dos puntos de observación (agás nos núcleos rurais), esta incidencia visual non supón (para os efectos do artigo 33.1.d) do RLPPG) un impacto crítico, se ben deben adoptarse determinadas medidas preventivas e correctoras que se indican a continuación.

Os contidos do EIIP do proxecto resultan insuficientes polo que non pode considerarse cumprimentado o disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do RLPPG, e deberá completarse de acordo ás seguintes cuestións:

- Debe incorporarse ao EIIP unha xustificación do cumprimento das determinacións da directrices de paisaxe de Galicia (artigo 27.d do RLPG).
- Debe estudarse a incidencia sobre o miradoiro do Alto de San Cristovo incorporando técnicas gráficas de representación visual, como por exemplo montaxes fotográficas realizadas sobre fotografías reais tomadas en campo. De acordo coa directrices de paisaxe DX.20 a), DX.26 epígrafes a) e c), e en base aos resultados deste estudo, deberase optar por alternativas que xeren un menor impacto sobre o miradoiro.
- No caso de que exista unha manifesta preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores, deberán adoptarse as medidas necesarias para reducir ou mitigar o seu impacto visual. Nestes casos estudarase a posibilidade de realizar plantacións arbóreas nas proximidades dos núcleos, de consenso cos seus habitantes, para reducir a visibilidade dos aeroxeradores. Nesta mesma liña, considerarase a posibilidade de facilitar a xestión forestal destas terras de forma que se apantalle o parque con plantacións forestais planificadas e xestionadas con esta finalidade, fomentando as especies autóctonas (directriz de paisaxe DX.20.c).
- Respecto á subestación do parque eólico, no que atinxe á tipoloxía e características estéticas do edificio de control, deberanse respectar as directrices de paisaxe DX.17 e DX.20.m). Así mesmo, no perímetro da infraestrutura disporase unha pantalla vexetal exterior ao recinto realizada con especies autóctonas propias desta serra, de acordo coas directrices de paisaxe DX.20.i) e DX.20.o) e de xeito que se amorteza a visión das



instalacións e dos noiros de explanación (pode consultarse a este respecto a *Guía de caracterización e integración paisaxística de valados*).

En todo caso, de acordo co artigo 30.3 do RLPPG, as medidas de integración paisaxística deberán quedar oportunamente recollidas no proxecto.

Será preciso solicitar un novo informe do IET.

José Luís Álvarez Vicente
Xefe do Servizo de Planificación da Paisaxe

José Antonio Serantes Barbeito
Director do Departamento Técnico de Estudos

Visto e conforme, Enrique Luís de Salvador Sánchez
Director do Instituto de Estudos do Territorio

(Na data da sinatura electrónica)

